

Nr 17/2018 (marzec)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), mgra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Nominacja profesorska

14 marca br. w Pałacu Prezydenckim odbyła się uroczystość wręczenia nominacji profesorskich, podczas której akt nominacyjny na profesora nauk humanistycznych z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy odebrała prof. dr hab. Ewa Głowacka – dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii.

Nagrody i wyróżnienia w XXVI Konkursie na Najlepsze Prace Magisterskie i Dyplomowe poświęcone Toruniowi

19 marca br. w toruńskim Ratuszu Staromiejskim wręczono nagrody i wyróżnienia w XXVI Konkursie na Najlepsze Prace Magisterskie i Dyplomowe poświęcone Toruniowi. Konkurs organizuje rokrocznie Towarzystwo Miłośników Torunia. Wśród laureatów znaleźli się absolwenci Wydziału Nauk Historycznych: Bartłomiej Konopa, Justyna Kęska (kategoria „Archiwistyka”), Jakub Rychlik („Archeologia”) i Paweł Pilarski („Historia Wojskowa”).

W jury nagrody im. prof. Jerzego Łozińskiego

Dr hab. Jacek Tylicki, prof. UMK został powołany do jury nagrody im. prof. Jerzego Łozińskiego, przyznawanej przez Stowarzyszenie Historyków Sztuki.

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

Konferencja CAA International

W dn. 19–24 marca br. odbyła się cykliczna konferencja CAA International (Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology) w Tybindze. W związku z organizacją przyszłorocznej edycji CAA2018 w Krakowie, dr Łukasz Czyżewski z Instytutu Archeologii jako jeden z przedstawicieli organizatorów lokalnych z ramienia CAA Polska, wziął udział w walnym zebraniu Zarządu Głównego oraz w panelach roboczych przygotowujących konferencję.

Spotkania polsko-ukraińskie

22 marca br. goszczący w Instytucie Historii i Archiwistyki naukowcy z Ukrainy wzięli udział w trzecich już „Spotkaniach polsko-ukraińskich”. Przedsięwzięcie to jest wydarzeniem cyklicznym, poświęconym historii oraz współczesnym problemom Polski i Ukrainy, a także wzajemnym relacjom obu państw. Pierwsza edycja miała miejsce w marcu 2016 r. Tym razem wygłoszone przez gości z Kijowa i Charkowa referaty zgrupowane zostały w dwa panele tematyczne: „Wybrane aspekty związane z migracjami i emigrantami po I wojnie światowej” oraz „Wybrane problemy archiwistyki”. „Spotkania polsko-ukraińskie” organizowane są przez Instytut Historii i Archiwistyki oraz Wojskoznawcze Koło Naukowe działające na naszym wydziale.

Post-Medieval Archaeology Congress

W dn. 23–25 marca br. pracownicy i doktoranci z Instytutu Archeologii wzięli udział w Post-Medieval Archaeology Congress, który w tym roku odbywał się w Bristolu w Wielkiej Brytanii. W tych corocznych spotkaniach uczestniczą badacze zajmujący się czasami nowożytnymi i współczesnością, zrzeszeni w The Society for Post-Medieval Archaeology, stowarzyszeniu badającym i promującym archeologię historyczną już od 1966 roku. Konferencja miała charakter międzynarodowy, wśród prelegentów znaleźli się archeolodzy, historycy i antropolodzy kulturowi między innymi z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Polski, Czech, Włoch, Chorwacji. Instytut Archeologii UMK reprezentowali: dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK (referat pt. „Kinds of polychromy on plasters of modern times crypts in Radzyń Podlaski and Byszewo/Poland”), mgr Dawid Grupa (referat pt. „Converting waste textiles into new textiles in the Middle Ages and modern Times”), mgr Magdalena Majorek (referat pt. „Glass bell-beakers – what was their function?”), wspólnie z dr. D. Wojtuckim z Uniwersytetu Wrocławskiego, pt. „Former places of execution in Silesia project assumptions (Poland)”, mgr Sebastian Nowak (referat pt. „Modern decorative textiles from Elbląg”, poster pt. „What is ‘czechman’? Brief garment’s characteristics”) oraz mgr Magdalena Przymorska-Sztuczka (referat pt. „Devotional pictures from burials in crypts of the Name of Holy Virgin Mary church in Szczuczyn, Poland”, poster pt. „Selected headdresses from archaeological explorations performed in Szczuczyn, Poland”). Pani M. Przymorska-Sztuczka odebrała także z rąk przewodniczącej The Society for Post-Medieval Archaeology, pani Jacqui Pearce, nagrodę Paul Courtney Student Travel Award.

WYKŁADY I ODCZYTY

Etnologiczne drogi na Wschód

5 marca br. odbyło się kolejne spotkanie z cyklu Debaty WNH. Tym razem tematem dyskusji były „Etnologiczne drogi na Wschód”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Pracownię Studiów Azjatyckich Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej. Obszary Azji są od lat obiektem zainteresowań polskiej etnologii-antropologii kulturowej, a rodzimi badacze mają ogromne zasługi dla badania najrozmaitszych kultur tego wielkiego kontynentu. Tematem spotkania były zakresy zainteresowań, uwarunkowania, efekty i plany współczesnych badań wschodnich realizowanych w Katedrze Etnologii i Antropologii Kulturowej, których tradycje sięgają początku lat 2000. Uczestnikami debaty byli: prof. dr hab. Swietłana Czerwonnaja, dr hab. Wojciech Olszewski, prof. UMK, dr Rafał Beszterda, dr Joanna Książek, mgr Renata Lesner-Szwarc. Spotkanie poprowadziła dr hab. Anna Nadolska-Styczyńska.

Gościnne wykłady dr. Damiena Mallet

W dn. 5-6 marca br. miały miejsce gościnne wykłady dr. Damiena Mallet z Uniwersytetu Michel'a de Montaigne w Bordeaux, zorganizowane przez Centrum Dziedzictwa Kulinarnego przy Wydziale Nauk Historycznych. Dr Mallet przedstawił w Collegium Humanisticum dwa odczyty: „Terroir i apelacje. Wprowadzenie do kulinarnego języka francuskiego” oraz „Po polsku, czyli nie wiadomo jak”. Pierre des Noyers, dworzanin Ludwika Marii i Marii Kazimiery o Rzeczypospolitej XVII w.”

Odczyt prof. Szwedy

19 marca br. dr hab. Adam Szweda, prof. UMK z Zakładu Nauk Pomocniczych Historii Instytutu Historii i Archiwistyki na zebraniu naukowym krakowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Heraldycznego przedstawił odczyt „Pieczęcie króla Władysława Jagiełły w transumptach pruskich notariuszy publicznych”.

Doktoranci dla uczniów

Doktoranci mgr Monika Stecyk i mgr Szymon Stenka promowali nasz Wydział w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu. Mgr Monika Stecyk zaprezentowała uczniom referat pt. "Europejskie malarstwo nowożytne w zbiorach polskich" a mgr Szymon Stenka opowiedział o tym "Kto bronił ludzi w średniowieczu - święci nie tylko od zarazy". Wyjazd odbył się 27 marca br. Tego samego dnia nasi doktoranci spotkali się także z uczniami Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Górze, gdzie mgr Monika Stecyk opowiedziała o kolekcjonerstwie ("Od kolekcjonera do muzealnika - co kiedyś zbierali Polacy?") a mgr Szymon Stenka o tym, czym jest sztuka ("W co puka sztuka? Czyli czym jest sztuka!").

BADANIA, PROJEKTY, STAŻE

Szkolenia w ramach UNI-KOMP-AS

W dn. 24-25 marca br. odbył się pierwszy 18-godzinny cykl zajęć z przedmiotu zaawansowane techniki przetwarzania tekstu, realizowanego w ramach projektu UNI-KOMP-AS. W zajęciach, prowadzonych przez dr hab. Małgorzatę Kowalską z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii, uczestniczyli studenci kierunków takich jak historia, praca socjalna, historia sztuki, bezpieczeństwo wewnętrzne, zarządzanie informacją i bibliologia, pedagogika, archiwistyka i zarządzanie dokumentacją. Zajęcia przygotowują do otrzymania certyfikatu ECDL. Kolejne spotkanie odbędzie się w kwietniu.

AKTYWNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH

Warsztaty garncarskie

9 marca br. w Instytucie Archeologii odbyły się warsztaty garncarskie, zorganizowane przez Studenckie Koło Archeologii Epok Brązu i Żelaza. Poprowadził je przedstawiciel Muzeum Archeologicznego w Biskupinie, absolwent toruńskiej archeologii – mgr Albin Sokół. Osoby biorące udział w zajęciach własnoręcznie wykonały naczynia gliniane. Podczas warsztatów studenci dowiedzieli się jakimi metodami wytwarzano w pradziejach naczynia, jak je

zdobiono i wypalano. Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem; uczestniczyli w nich studenci i doktoranci archeologii.

Konferencja Studencka

Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe ePRINT działające przy Instytucie Informacji Naukowej i Bibliologii zorganizowało w dn. 15-16 marca br. III Ogólnopolską Konferencję Naukową „Człowiek – Informacja. Książka. Media”. Przedmiotem konferencji były rozważania na temat człowieka w różnych kontekstach, począwszy od szeroko rozumianej informacji, przez książkę, do współczesnej kultury medialnej. Pierwszego dnia konferencji uczestnicy wysłuchali 20 referatów, a drugiego dnia mieli okazję wziąć udział w warsztatach introligatorskich.

INNE WYDARZENIA

Otwarcie wystawy pt. „Dowody zbrodni”

1 marca br. w X Pawilonie więzienia na ulicy Rakowieckiej w Warszawie miało miejsce otwarcie wystawy pt. „Dowody zbrodni”, na której zaprezentowano przedmioty należące do ofiar totalitaryzmu komunistycznego odnalezione podczas badań archeologiczno-ekshumacyjnych na kraterze „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. Konserwację wszystkich artefaktów wykonała prof. dr hab. Anna Drążkowska z Instytutu Archeologii.

Warsztaty metod datowania bezwzględnego

2 marca br. studenci i doktoranci z Instytutu Archeologii pod opieką dr. Jacka Bojarskiego, razem ze studentami archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, uczestniczyli w warsztatach metod datowania bezwzględnego, poprowadzonych przez specjalistów z Laboratoriów Zastosowań Radioizotopów Instytutu Fizyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W trakcie zajęć zostały zaprezentowane sposoby preparowania prób i metody analizowania wyników badań. Warsztaty pozwoliły poznać metody datowania bezwzględnego: datowanie radioaktywnym węglem ¹⁴C, termoluminescencję czy AMS.

Historycy w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Chełmży

9 marca br. dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki prof. dr hab. Waldemar Rozynkowski wraz z dr. hab. Krzysztofem Kopińskim i grupą studentów naszego Wydziału gościli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Chełmży. Prof. Waldemar Rozynkowski wspólnie z dyrektorem Zespołu Szkół Panią Katarzyną Komakowską podpisali list intencyjny o współpracy, a dr. hab. Krzysztof Kopiński i studenci opowiedzieli o kierunkach studiów realizowanych na naszym wydziale.

Dr hab. Maciej Krotofil w Londynie

W dn. 11-13 marca br. dr hab. Maciej Krotofil przebywał w Londynie, gdzie 12 marca na cmentarzu South Ealing uczestniczył w uroczystym odsłonięciu odrestaurowanego nagrobka dwóch znaczących działaczy ruchu prometejskiego - Tadeusza Schetzela i Edmunda Charaszkiewicza. Następnie wziął udział w konferencji naukowej „Wybitne postacie prometeizmu - Tadeusz Schaetzel i Edmund Charaszkiewicz”, która odbyła się w Ambasadzie RP w Londynie. Podczas obrad wygłosił referat pod tytułem „Edmund Charaszkiewicz (1895-1975) - życie i

działalność". Wydarzenie organizowane było przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przy współudziale Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie i Ambasady RP w Londynie.

Warsztaty genealogiczne

Doktorant mgr Hadrian Ciechanowski, we współpracy z Archiwum Państwowym w Toruniu, w ramach oferty edukacyjnej WNH przygotował i poprowadził warsztaty genealogiczne dla uczniów z III LO w Toruniu. Warsztaty pod tytułem „Genealogia dla każdego, czyli jak badać korzenie swojej rodziny”, odbyły się 20 marca br. w siedzibie AP w Toruniu przy ul. Idzikowskiego.

Drzwi Otwarte WNH

W dn. 20-21 marca br. na Wydziale Nauk Historycznych odbyły się kolejne "Drzwi Otwarte" pod hasłem „Pierwszy Dzień Wiosny na WNH”. Była to okazja do zapoznania się z bogatą ofertą edukacyjną Wydziału. Program tegorocznych „Drzwi Otwartych” obfitował w wydarzenia, a wśród nich m.in. wykłady, prelekcje, warsztaty, pokazy i turnieje. W organizację tej imprezy zaangażowali się przedstawiciele całej społeczności Wydziału.

Goście z Ukrainy

W dn. 21-23 marca br. w Instytucie Historii i Archiwistyki przebywali goście z Ukrainy: prof. dr hab. Walerij Kapelusznij, kierownik Katedry Etnologii i Krajoznawstwa na Wydziale Historycznym Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. T. Szewczenki, prof. dr hab. Maryna Palijenko, kierownik Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii na Wydziale Historycznym Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. T. Szewczenki, prof. dr hab. Ihor Sribniak z Katedry Historii Powszechnej Kijowskiego Uniwersytetu im. B. Hrinchenki, prof. dr hab. Lubow Żwanko, Dyrektor Polsko-Ukraińskiego Centrum Kultury i Edukacji przy Charkowskim Narodowym Uniwersytecie Gospodarki Miejskiej im. O.M. Beketowa oraz pani Tetiana Kapelusznia, reprezentująca Narodową Bibliotekę Ukrainy im. W Wernadskiego w Kijowie. Ukraińscy naukowcy spotkali się z władzami dziekańskimi WNH oraz z dyrekcją IHIA. Rozmowy dotyczyły wzajemnej współpracy naukowej i dydaktycznej. Miały one także na celu omówienie praktycznej realizacji umowy o współpracy zawartej niedawno przez nasz Uniwersytet z Kijowskim Uniwersytetem Narodowym im. T. Szewczenki.

Debata „Kształtowanie granic II Rzeczypospolitej”.

22 marca br. w Szczecinie prof. dr hab. Aleksander Smoliński, wraz z prof. dr. hab. Januszem Farysiem i prof. dr. hab. Markiem Jabłonowskim, wziął udział w debacie zorganizowanej przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie z cyklu „Moja Niepodległa”, zatytułowanej „Kształtowanie granic II Rzeczypospolitej”.

Goście z Iraku

22 marca br. Wydział Nauk Historycznych odwiedzili przedstawiciele Kierownictwa Biblioteki Narodowej i Archiwum Republiki Iraku: Alaa Abo Al Hassan Esmail - Naczelný Dyrektor Biblioteki Narodowej i Archiwum Iraku, Firas Kudair Turki Al Dulaimi – Zastępcą Naczelnego Dyrektora Biblioteki Narodowej i Archiwum Iraku ds. prawnych oraz Fattah Mohammed Sedeeq – koordynator współpracy zagranicznej. W trakcie spotkania zaprezentowano ofertę edukacyjną naszego wydziału. Rozmowy dotyczyły między innymi kształcenia w zakresie archiwistyki. Ze

strony wydziału w spotkaniu uczestniczyli: prof. dr hab. Stanisław Roszak (Dziekan WNH), dr hab. Waldemar Chorążyczewski, prof. UMK (Prodziekan ds. Studenckich WNH) oraz dr Natalia Pamuła-Cieślak (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii).

Kolejna edycja Toruńskiego Festiwalu Smaków

W dn. 24-25 marca br. w ramach Targów Wypoczynek 2018 odbyła się kolejna edycja Toruńskiego Festiwalu Smaków, której temat brzmiał „Stare i nowe. Tradycja i nowoczesność w kuchni polskiej”. Współorganizatorem i prowadzącym był prof. Jarosław Dumanowski z Zakładu Historii Nowożytnej IHIA, kierownik Centrum Dziedzictwa Kulinarnego WNH. W programie Festiwalu znalazły się warsztaty wielkanocne dla dzieci „Rzeżucha i jajka z pierników”, współprowadzone przez dr hab. Agnieszkę Wieczorek z IHIA.

Prof. dr hab. Anna Drążkowska w Muzeum Katyńskim

24 marca br. prof. dr hab. Anna Drążkowska z Instytutu Archeologii wizytowała Muzeum Katyńskie w celu oceny stanu zachowania przedmiotów przechowywanych w magazynach i prezentowanych na ekspozycji muzealnej.

Otwarcie wystawy

27 marca br. w Instytucie Historii i Archiwistyki gościła pani dr Violetta Rezler-Wasielewska, dyrektor Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu. Pani dyrektor spotkała się dziekanem WNH oraz władzami Instytutu Historii i Archiwistyki, a następnie wygłosiła wykład otwarty na temat działalności kierowanej przez siebie placówki. Bezpośrednio po wykładzie nastąpiło otwarcie wystawy „Muzeum w miejscu pamięci”, użyczonej nam przez Centralne Muzeum Jeńców Wojennych, a eksponowanej na I piętrze holu Collegium Humanisticum. Wystawa pozostanie w Collegium Humanisticum do połowy maja. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez Instytut Historii i Archiwistyki oraz Wojskoznawcze Koło Naukowe.

Toruński wkład w amerykańskim wydawnictwie IGI Global

Opracowanie zbiorowe pt. "Information Visualisation Techniques in Social Sciences and Humanities" pod redakcją dr hab. Veslavy Osińskiej z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii i dra Grzegorza Osińskiego ukazało się na liście marcowych publikacji renomowanego wydawnictwa IGI Global Publishing. Książka prezentuje rozmaite perspektywy analityczne w badaniach humanistyczno-społecznych, wykorzystujące wizualizacje danych, w tym big data. Nie ogranicza się jednak do tych obszarów wiedzy. Szeroki przekrój tematyczny rozdziałów wywodzi się z interdyscyplinarności zeszłorocznej międzynarodowej konferencji o tej samej nazwie, organizowanej przez IINiB, której prelegenci wnieśli dominujący wkład w niniejszą publikację. Wśród autorów są uczeni światowego formatu, tak jak np.: prof. Irina Marshakova-Shaikovich (Rosyjska Akademia Nauk), prof. Juri Holovatch (Ukraińska Akademia Nauk) oraz prof. Ralph Kenna (Coventry University).

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **bibliologia i informatologia**:

- Piotr Rudera – *Czasopisma toruńskie okresu międzywojennego*; promotor: prof. dr hab. Jacek Gzella; data nadania stopnia: 13 marca 2018.

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie **historia**:

- Elwira Wilczyńska - *Niemcy w polskiej kulturze chłopskiej XIX i początku XX wieku w świetle materiałów etnograficzno – historycznych*; promotor: dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK; data nadania stopnia: 13 marca 2018.

NOWE PUBLIKACJE

- Jarosław Kłaczek, *Kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce w latach 1918-1939*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.
- Ryszard Mączyński, *Muzyka i teatr. W kręgu kultury zakonnej Warszawy XVII–XIX wieku*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2018.
- Katarzyna Pełtowska, *Archiwa cyfrowe w wybranych krajach europejskich, USA i Australii*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.
- August Zaleski, *Wspomnienia*, oprac. Krzysztof Kania, Krzysztof Kloc, Przemysław M. Żukowski, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2017.
- *Odmienność w kulturze*, red. Aleksandra Rzepkowska, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2017.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, mgr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.